

# ГОДИШЕН ДОКЛАД 2013

Резюме (BG)

# Резюме

## Sammanfattning

През 2013 г. ЕЮРА продължи да развива своята роля и профила си в сферата на застрахователния надзор в ЕС. В Годишния доклад за 2013 г. са изложени основните постижения на Органа за постигане на неговите стратегически цели: подобрена защита на потребителите; разработване на добри регулиращи разпоредби; подобрен надзор; и своевременно установяване и управление на рисковете за финансовата стабилност. Освен това работата, извършена от Органа за осигуряване на ефикасност и ефективност, е в основата на неговата дейност.



## Осигуряване на прозрачност, простота, достъп и справедливи условия на целия вътрешен пазар за потребителите

Защитата на интересите на потребителите остава един от най-големите приоритети на ЕЮРА. В течение на 2013 г. Органът предоставяше подкрепа, насоки и яснота по въпросите, свързани със защитата на потребителите.

Ефективната компенсация в отговор на основателните жалби на потребителите е от основно значение за защитата на техните права. С цел да се гарантира, че застрахователните посредници действат по подходящи правила, когато възникне спор с потребител, ЕЮРА предостави насоки относно разглеждането на жалби.

Съгласуваният и ефективен надзор на пазара също дава възможности за подобряване на защитата на потребителите. ЕЮРА предостави становища относно застраховката на плащания по кредити и застрахователната закрила на бенефициерите. Предоставени бяха също така добри надзорни практики, включващи изисквания към знанията и способностите на дистрибуторите на застрахователни продукти, уебсайтове за сравнение, стандарти за обучение в сектора и предоставяне на информация на членовете на определени схеми за пенсионни плащания.

До общ дефицит на финансова грамотност може да се стигне при потребители, които не получават най-добрите продукти или услуги за обстоятелствата, при които са поставени. За решаването на този траен проблем ЕЮРА създаде зона на потребителя („Consumer Lounge“) на своя уебсайт. Потребителите могат да намерят информация, която да им помогне да разберат по-добре сложните продукти, да научат как да изберат продукт, който отговаря най-добре на нуждите им, и да се запознаят с различните стъпки, които трябва да следват, ако им предстои подаване на жалба.

Председателството от ЕЮРА на Съвместния комитет през 2013 г. предостави възможност за още по-подчертано насочване на вниманието на Органа към защитата на потребителите. В сътрудничество с другите европейски надзорни органи (ЕНО) ЕЮРА организира първия Съвместен ден за защита на потребителите, предоставяйки форум за обсъждане на важни въпроси на потребителите в различни сектори.

## Водеща роля при разработването на стабилни и разумни разпоредби в подкрепа на вътрешния пазар на ЕС

Голяма част от работата на ЕЮРА при разработване на разпоредби е с акцент върху прилагането на Директивата „Платежоспособност II“. През 2013 г. ЕЮРА подкрепи тристранните обсъждания, завършили със споразумение относно датата за прилагане на директивата (1 януари 2016 г.). Като принос за успеха на тези обсъждания ЕЮРА изготви

доклада относно дългосрочната гаранция. Този доклад предложи набор от потенциални мерки, насочени към осигуряването на подходящо надзорно третиране на продукти с дългосрочни гаранции при променливи и изключителни пазарни условия. ЕЮРА публикува също свои констатации относно това дали калибрирането и разработването на регулаторните капиталови изисквания за дългосрочни инвестиции в някои класове активи при предвидения режим на „Платежоспособност II“ налага коригиране или намаляване при настоящите икономически условия, без да се застраши пруденциалното естество на режима. Независимата надзорна оценка на ЕЮРА е разумно стабилна и представлява надеждна основа за вземането на информирано политическо решение.

С цел да се осигури последователна и съгласувана подготовка на рамката „Платежоспособност II“ ЕЮРА извърши и проактивна работа, като публикува четири подготвителни насоки за ключови области, които трябва да бъдат готови до 1 януари 2016 г.

ЕЮРА повиши активността си в областта на пенсиите и през 2013 г. изготви първия си технически стандарт за изпълнение с акцент върху докладването на пруденциални разпоредби. Проведена бе и първата консултация на ЕЮРА във връзка с индивидуалните пенсии, на която бяха събрани гледни точки по различни въпроси, преди да бъде предоставен съвет на Комисията относно създаването на единен пазар на ЕС на индивидуалните пенсии.

През 2013 г. ЕЮРА завърши своето първо проучване на количествените въздействия (QIS) в областта на професионалното пенсионно осигуряване. Като първо по рода си, проучването направи оценка на финансовото положение на пенсионните фондове в различни държави членки в Европа по съпоставим и прозрачен начин, като показва съществуващите различия във финансовото състояние при използване на местни и общоевропейски критерии. Резултатите от QIS подсилват необходимостта да се продължи работата за регулаторен режим, основан на пазара и оценката на риска.

При осигуряването на представителство на интересите на ЕС и неговите граждани на международни форуми и подкрепянето на общи надзорни стандарти извън рамките на пазара на ЕС, ЕЮРА работи съвместно с международни органи и трети държави. В качеството си на член на Изпълнителния комитет на Международната асоциация на застрахователните надзорни органи (IAIS), ЕЮРА подкрепи разработването на глобална рамка за надзор на застрахователи със системно значение в глобален мащаб (G-SII) и застрахователни групи с международна дейност, както и разработването на стандарт за капиталовите изисквания.

### Подобряване на качеството, ефикасността и последователността на надзора на застрахователите и професионалното пенсионно осигуряване в ЕС

През 2013 г. продължиха усилията за подобряване на качеството на надзорната рамка в Европейското икономическо пространство (ЕИП). Основните целеви области бяха колегиумите от надзорни органи, вътрешните модели и надзорните практики.

Въз основа на богатия си експертен опит служителите на ЕЮРА оказаха пряка подкрепа на колегиумите в тяхната работа за подобряване на ефикасия, ефективния и последователния надзор на финансовите институции с трансгранична дейност. Работата беше съсредоточена върху изпълнението и наблюдението на годишния план за действие за колегиумите. През 2013 г. ударението падна върху насърчаване на съгласуван подход към анализа на риска и по-добро разбиране и компетентност на насоките за подготовка на „Платежоспособност II“.

Активното участие на членовете на ЕЮРА в колегиумите даде освен това възможност на Органа по време на заседанията да насърчава комуникацията, сътрудничеството, качеството и ефикасността. През 2013 г. ЕЮРА постави начало на участието си в съвместни проверки на място.

Подобренията в резултат на плановете за действие на ЕЮРА във връзка с колегиумите доведоха до повече последователност между колегиумите в техните дейности. Сред конкретните подобрения бяха по-добра подготовка на заседанията на колегиумите с качествено съставен дневен ред и подкрепяща документация, изготвена и разпратена преди заседанията. Това създаде възможност за по-качествени обсъждания и вземане на решения. Допълнителна подкрепа от ЕЮРА бе оказана под формата на улесняване на обмена на информация и опит. Тъй като колегиумите събираха и обменяха информация по-организирано, това стимулира обсъжданията на рисковете и подобри качеството на техния анализ. Обсъжданията относно последствията от прилагането на насоките за подготовка на „Платежоспособност II“ в колегиумите стартираха през 2013 г. Това ще бъде приоритетна задача за колегиумите през 2014 г. и поради това е важна тема в плана за действие на ЕЮРА по отношение на колегиумите за 2014 г.

В областта на вътрешните модели ЕЮРА продължи да изгражда своя център за експертни знания. Този център е сред най-важните приоритети на ЕЮРА за укрепване и развитие, ако наличните ресурси позволяват това. Що се отнася до надзорните практики и стандарти, ЕЮРА проведе три партньорски проверки като принос за разработването на съгласувани надзорни стандарти. Един от тях беше относно вътрешните модели и в него бяха изтъкнати разликите между надзорните практики в процедурите преди прилагането, идентифицирани най-добрите практики и изложени препоръки за повишаване на съгласуваността. ЕЮРА проведе освен това посещения на националните

компетентни органи (НКО) за улесняване на обмена на практики. Органът започна също така работа по съставяне на ръководство за надзор, в което да бъдат включени добрите надзорни практики.

Обучението е много важен инструмент за насърчаване на обща култура на надзор. Работейки в рамките на и извън границите на отделните сектори, ЕЮРА организира учебни семинари за 876 участници, обхващайки секторни теми, определени като приоритетни от НКО. Сред тях бяха: подготовка за „Платежоспособност II“, групов надзор и тенденции на европейския пазар на пенсиите. Други 337 души участваха в курсовете, проведени съвместно с останалите ЕНО по междусекторни теми.

ЕЮРА беше много активна през 2013 г. във връзка със своята отговорност за проверка на потенциални нарушения и неприлагане на законодателството на ЕС. През 2013 г. ЕЮРА регистрира 10 случаи; шест искания бяха приключени поради недопустимост, тъй като оплакванията излизаха извън обхвата на действие на ЕЮРА или бяха необосновани, а останалите четири са в процес на разглеждане.

#### **Идентифициране, оценка, намаляване и управление на рисковете и заплахите в секторите на застраховането и професионалното пенсионно осигуряване**

ЕЮРА продължи да следи микро- и макроикономическите тенденции с цел да установи на ранен етап неблагоприятните от тях, както и потенциалните рискове и уязвимости за секторите на застраховането и професионалното пенсионно осигуряване.

Приоритетна област беше продължителният период на ниски лихвени проценти и в резултат бе публикувано становище на ЕЮРА относно координираните ответни мерки на надзорните органи във връзка с тази ситуация. Освен това ЕЮРА извърши редовни оценки на финансовата стабилност под формата на тримесечни таблици на риска и шестмесечни доклади на ЕЮРА за финансовата стабилност. Полагайки постоянни усилия да подобри базата за извършване на този анализ, ЕЮРА изготви редица прегледи и мерки за подобряване на своите данни и извърши подготвителни работи за събиране на данни в условията на „Платежоспособност II“.

В съответствие със своето становище относно продължителния период на ниски лихвени проценти ЕЮРА изследва възможните въздействия върху инвестиционното поведение на предприятията и възможните рискове в резултат на „търсенето на доходност“, наред с други потенциални рискове. Фирмите отбелязаха известна тенденция към инвестиции в нови класове активи за по-висока доходност, но тя не е широко разпространена. Има също данни, че фирмите променят своите гарантирани продукти или напускат този пазар като средство за ограничаване на риска. С цел да се получи добра представа за уязвимостта от ниска доходност, бе решено да бъде включен специален модул в стрес



теста на EIOPA за 2014 г. Сред другите рискове, които ще бъдат включени в стрес теста, са пазарните и застрахователните рискове.

EIOPA се възползва от възможността, предоставена от повишеното внимание към работата на Европейския съвет за системен риск (ЕССР) в областта на застраховането, и изготви няколко доклада относно застрахователните рискове в допълнение към участието си в работата на ЕССР в областта на риска от неплатежоспособност на държавите и макропруденциалните инструменти.

В областта на управлението на кризи експертната група на EIOPA за управление на кризи завърши преглед на капацитетите на националните органи за управление на кризи и обсъди разширяването на дисциплините за управление на кризи със сектора на професионалното пенсионно осигуряване. Прегледът на способността на националните органи за управление на кризи показва, че има широко разпространена готовност, изразяваща се в широки рамки, методологии и правомощия. Въпреки това остава известна степен на разнородност в юрисдикциите и място за по-голямо междусекторно сътрудничество. Изготвен беше също наръчник за кризи, в който свързаните с кризи процеси и процедури на EIOPA бяха консолидирани в единен документ в помощ на ролята на EIOPA при предотвратяване и управление на кризи.

#### **Модерна, компетентна и професионална организация с ефективни схеми на управление, ефикасни процеси и положителна репутация**

За да изпълни стратегическите си цели, за EIOPA е важно да има най-добрите служители, подпомагани от сигурна, стабилна и ефикасна информационно-технологична рамка и подходяща работна среда. Важно е освен това администрацията и нейните дейности да бъдат извършвани в съответствие с признатите стандарти.

В течение на 2013 г. 19 нови колеги постъпиха в EIOPA, с което общият брой на служителите възлезе на 110 в края на годината. Работата по ИТ инфраструктурата на Органа през 2013 г. увеличи сигурността и надеждността на информационно-технологичната среда. Работа бе извършена и за подпомагане на НКО и предприятията за изпълнение на изискванията за докладване съгласно „Платежоспособност II“ чрез разработване на инструменти и процедури за докладване, осигуряващи ефикасността на процеса и качеството на предоставените данни. Това включваше публикуване на актуализираните версии на модел с точно определени изисквания за данните и таксономия на разширения език за бизнес отчетност (XBRL) за „Платежоспособност II“. Участието на EIOPA в инициативата за идентификационен код на правния субект беше официализирано с оглед засилване на ролята на Органа в това начинание за глобално определяне на стандарти.

Органът освен това укрепи своите финансови процеси и тяхното ефективно прилагане с положителни резултати за ефикасността и спазването им. Това доведе до съкращаване на сроковете за плащане, висока степен на усвояване на бюджетните кредити и успешното управление на над 200 тръжни процедури. Това е част от общото подобрене в областта на корпоративните услуги. В допълнение към опростяването на съществуващите процеси бяха проведени открити тръжни процедури в областите на хотелиерството, ресторантството и туризма, последната в сътрудничество с ESMA.

През 2013 г. бяха извършени дейности за осигуряване на непрекъснатост на работата на най-важните услуги на EIOPA при евентуално голямо прекъсване на бизнес дейностите на Органа. В резултат на инициатива за оценка на ключовите рискове, идентифициране на най-важните процеси и установяване на целеви показатели за тяхното възобновяване бе изготвен набор от стратегии, политики и конкретни процедури за управление на непрекъснатост на дейността. Те ще бъдат използвани в случай на прекратяване на обичайната дейност с оглед намаляване на последствията за заинтересованите страни на EIOPA.